

Põtrade kütamise statistika 2021 jahiaastal!

Statistika tegemisel on aluseks võetud Jüri Tõnissoni poolt määratud põtrade vanused ja sarved aastal 2021.

Analüüs: 2021 jahiaastal kütiti Ida-Virumaal 369 põtra. Millest hindamisele toodi 286 bioproovi, mis teeb 92% kütitud loomadest. Seltsi alla kuuluvatest jahtkondadest toodi bioproove 266, mis teeb 86% kütitud loomadest. 2020 aastal oli see % 56.

Põtrade keskmine vanuseline kütamine 2021

Jahtkond	Pullide keskmine vanus	Lehmade keskmine vanus
Alajõe	2,5	4,1
Anguse	0	0
Auvere	3,9	3,4
Avinurme	3,5	2,8
Kauksi	2	2
Kiikla	3,8	5,9
Kivinõmme	3,9	8,1
Kiviõli	3,4	3,3
Kohtla-Nõmme	2,5	6,5
Kuremäe	1,5	2,5
Kurtna	4,3	3,9
Lohusuu	2,4	4,6
Maidla	2,3	7,5
Mäetaguse	2,3	2,1
Narva	2,2	7,3
Oonurme	6,1	3
Ontika	4,7	8
Permisküla	2,5	10,7
Remniku	5	5
Sillamäe	3,6	3,3
Tamme	3	2,5
Tudulinna	2,5	3,3
Vaivara	3,3	3,7
Voka	3,8	7
Keskmine	3,26	4,8

Põtrade keskmine vanuseline kütamine 2021			Põtrade keskmine vanuseline kütamine 2020	
Jahtkond	Pullide keskmine vanus	Lehmade keskmine vanus	Pullide keskmine vanus	Lehmade keskmine vanus
Alajõe	2,5	4,1	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad
Anguse	0	0	Andmed	Andmed puuduvad

			puuduvad	
Auvere	3,9	3,4	4,1	Andmed puuduvad
Avinurme	3,5	2,8	3,3	5,3
Kauksi	2	2	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad
Kiikla	3,8	5,9	1,8	2,1
Kivinõmme	3,9	8,1	5	5,6
Kiviõli	3,4	3,3	3,1	4,25
Kohtla-Nõmme	2,5	6,5	2,1	4,25
Kuremäe	1,5	2,5	4,75	5,25
Kurtna	4,3	3,9	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad
Lohusuu	2,4	4,6	3,9	2,25
Maidla	2,3	7,5	2,5	4,25
Mäetaguse	2,3	2,1	6,6	7,3
Narva	2,2	7,3	3	5
Oonurme	6,1	3	Andmed puuduvad	Andmed puuduvad
Ontika	4,7	8	2	3,5
Permisküla	2,5	10,7	4,3	5,1
Remniku	5	5	3	2
Sillamäe	3,6	3,3	4,3	3,7
Tamme	3	2,5	4,6	3,5
Tudulinna	2,5	3,3	2,8	2,5
Vaivara	3,3	3,7	5,1	4,25
Voka	3,8	7	1,9	2,5
Keskmine	3,26	4,8	3,5	4

Statistika näitab, et maakonna keskmine kütitud põdrapulli vanus on 3,26 aastat ja kütitud lehma oma 4,8 aastat. Tegemist on keskklassi loomadega, keda ei tohiks küttida. Keskmine vanus peaks jääma 1,5 – 2,5 vahele või kõrgemale kui 7 aasta. 3,5 – 6,5 aastaseid loomi ei tohiks küttida, selles vahemikus loomad toodavad ja tagavad tugeva järelkasvu ja asurkonna populatsiooni jätkusuutlikkuse. Võrreldes 2020 aastaga on pullide vanuseline küttimine pisut langenud ja lehmade vanuseline küttimine tõusnud.

Üks näide Kuremäe jahtkonnast. Vaadetes eelmise ja selle aasta vanuselist küttimist ja tehes järeldusi vasikate puudumise osas.

Kuremäe 2021 P - 1,5 L - 2,5 Kuremäe 2020 P - 4,75 L - 5,25

Eelmisel aastal kütiti ära tugev keskklass ja see aasta oli väga suur probleem vasikate küttimisega (ei kütitud ühtegi). Ma pole teadlane, aga kui süüvida numbritesse võib siit tõde leida küll. Et muidugi sellele tõele kinnitust leida, peaks olema ees vähemalt 5 aasta küttimise andmed.

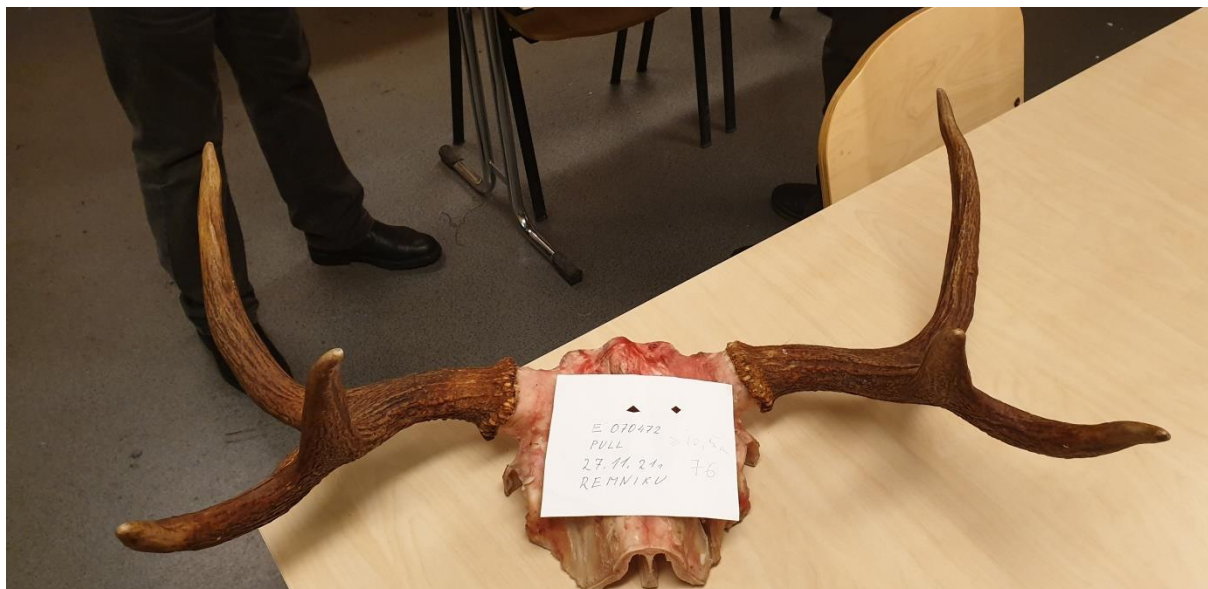

Ida-Virumaa
Jahimeeste Selts
1948

Sellel aastal kütiti ka päris suur hulk loomi, kelle vanus oli 9 ja enam aastat. Tervelt 16 põtra vanus oli kõrgem kui 9 aastat, mis teeb 4,3% kogu kütamise limiidist. Kõrge vanuselised loomad tõstsid ka keskmist vanust mõnedes jahtkondades.

Mõned huvitavad näited kütitud põdra pullidest.

Kütitud põdrapulli vanus on 10,5 aastat – Kütitud on õige loom

Kütitud põdrapulli vanus on 4,5 – Kütitud on vale loom (ei anna medalit ka välja)

Kütitud ja hindamisele toodud pullidest oli kaks sarve hõbe medalit väärt ja üks pronksi medal, mis omakorda näitab, et tugevaid sarvekandjaid väga palju pole. Või neid hindamisele välja ei toodud. 2022 aasta on plaanis kevadel Ida-Virumaa trofeede hindamine teha, ehk siis seal selgub lõplik tõde.

Ida-Virumaa
Jahimeeste Selts
1948

Selle aasta üks kõige suuremaid trofeesid.

Mis veel hindamisel silma jäi, oli Avinurme pullide kütmine.

Neil oli kütitud 6 looma vanuse vahemikus 1,5 – 3,5 aastat ja kõigil olid enam vähem sellised tüükad peas, nagu alumisel pildil näha. Hea oli vaadata, et tänavune kütmine loob järgmiseks aastaks tugevama geneetilise vundamendi.

Mõõdetud sarveharud olid väiksemad ja väärarenguga sarvi oli rohkem

Nii põdrapullide sarvekasv kui põdralehmade viljakus on seotud kehalise arengu ja tervisega. Niisiis on juba vasikate, hiljem ka vanemate põtrade, alalõualuud kord pikemad, kord lühemad. Liiga vihmased või kuivad ja palavad, nagu nt suvi 2021 on vasikate kasvu pidurdanud. Väiksemad pullid kannavad hiljem väiksemaid sarvi, lehmullikatel aga lükkub esmaosalus sigimises mullikaeast kaugemale, kuna kehakaal ja areng ei ole selleks piisav.

Palava 2021. a suve järel näeb tavalult paljude katkisi sarveharusid või koguni murdunud sarvelabasid. Harude vähene vigastamine iseenesest on üsna loomulik, sest kaitseb pulle koljuvigastuste eest. Harude või lausa labade murdumine võib osutada sarvede kehvemale luustumisele, mis osutab juba toidu kehvemale kvaliteedile sarvede kasvu lõppfaasis, mil sarved.

Seda kinnitas ka meie mõõdetud sarved, et murtud ja vigastustega sarvi oli päris palju.

Miks küttida kuni kaheharuse sarvekasvuga pulle?

Vastus on, sest neid on kõikides vanuseklassides kõige rohkem. Kui millegi järgi küttimise plaani paika panna, siis alustada just sellest.

Lisan 2020 ja 2021 hooaja küttimise tabelid, kus on välja toodud vanuseline ja sarveharude vaheline seos. Kaheharused pullid moodustasid kogu pullide küttimise kogusest 2020 aastal 27,5% ja 2021 aastal 22%.

IDA-VIRU 2020		Harud																				Kokku	Keskmine harude arv ühel sarvel	Keskmine sarvede laius
VANUS		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
1,5	18	6	2	1			1															28	1,3	48,49
2,5	3	1	8	1	3			1	1													18	2,3	70,74
3,5	2	0	4	1	1	1	1	2	1													13	2,8	84,75
5	1	1	2		2	5	2	2	5				1	1								22	3,9	93,33
7	1	1	0		2						1		2									9	4,0	97,08
9	0	0	0																			0	#####	90,00
>10,5	0	0	0					1														1	4,0	95,50
Kokku	25	9	16	3	8	7	5	7	6	1	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	91	2,6	
N	23	7	14	3	4	2	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	59	1,9	
V	2	2	2	0	4	5	3	4	5	1	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	32	3,9	
%	27,5	9,9	17,6	3,3	8,8	7,7	5,5	7,7	6,6	1,1	0,0	3,3	1,1	0	0	0	0	0	0	0	0	100		

IDA-VIRU 2021		Harud																				Kokku	Keskmine harude arv ühel sarvel	Keskmine sarvede laius
VANUS		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
1,5	20	9	7	1																		37	1,4	
2,5	2	1	16	2	3	1	1															26	2,2	
3,5	2	2	6	2	2	3				2	1	1										21	2,9	
5				3		2	4	4														13	3,7	
7					2	2		2	1				1						1			9	4,7	
9																						0	#####	
>10,5				1	1								1									3	4,0	
Kokku	24	12	29	9	8	8	5	6	3	1	1	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	109	2,5	
N	24	12	29	5	5	4	1	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	84	2,0	
V	0	0	0	4	3	4	4	6	1	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	25	4,1	
%	22,0	11,0	26,6	8,3	7,3	7,3	4,6	5,5	2,8	0,9	0,9	1,8	0,0	0	0	0	1	0	0	0	0	100		

Ida-Virumaa
Jahimeeste Selts
1948

Näide Voka jahtkonnast!

2021 kütitud Voka põdrapullid

Kalle põder – 1,5 aastat - **ÕIGE PULL**

Kalmeri põder – 8 aastat - **ÕIGE PULL**

Ida-Virumaa
Jahimeeste Selts
1948

Andrese põder – 2,5 aastat - **VALE PULL**

Riho põder – 3,5 aastat - **ÕIGE PULL**

Ida-Virumaa
Jahimeeste Selts
1948

Marko põder – 3,5 aastat – ÕIGE PULL

2020 jahiaastal kütitud põdrad Voka jahimaadel. Kõik 1,5 aasta vanused ja olematute sarveharudega. Ühe aastaga on pilt ilusmaks ja valikud paremaks läinud.

